

Režisors Dāvids Džovanzana, masku un fiziskā teātra ansambļa *Teatteri Metamorfoosi* izveidotājs Somijā, izrādē lelli izmantojis kā dubultnieku. Spēlējoties ar dažādiem m (Danai Avotiņai-Lācei) dažādās situācijās ir gan draugs un padomdevējs, gan pašu dēmonu seja, gan, visbeidzot, arī nāves eņģelis.

Izrādes *Romeo un Džuljeta* recenzija. Romāns klusē, Džuljeta klusē

Lempīga un sāpīga ir ienākšana pieaugušo pasaulē. Dāvida Džovanzanas *Romeo un Džuljeta* Leļļu teātrī ir skarbs un vizuāli skaists stāsts. Par spīti Zilā vaļa klātbūtnei, izrādē netrūkst arī komikas. Izrādās, tas ir iespējams

Vakar, 11:09

RECENZIJAS** 1 KOMENTĀRS**

Šosezon Latvijas teātra iestudējumus esmu redzējusi visai fragmentāri, tāpēc būtu jāatturas no salīdzinājuma vai kāda izcelšanas. Un tomēr – Latvijā jau labi pazīstamā viesrežisora Dāvida Džovanzanas (*Simbelīns, Latvia for Sale, Ričards III. Aklā zarna*) iestudējums *Romeo un Džuljeta* pēc Šekspīra lugas motīviem (precīzāk būtu teikt – impulsiem) ir izņēmums. Nekādā ziņā nebūdamā mērķauditorija, ar pārliecību varu teikt, ka izrādi šosezon pieskaitu pie saviem spilgtākajiem teātra iespaidiem. Džovanzana piedāvā gan dziļu trāpījumu tēmā, gan oriģinālu skatuves valodu un Latvijas teātrim neierasti tiešu un neizskaistinātu intonāciju.

Izrāde rekomendēta auditorijai no 16 gadiem, bet vissmagāk izrādi varētu būt skatīties pusaudžu vecākiem. Pavēroju pieaugušo sejas – viņi izskatījās satriekti par visiem sev tik ļoti pazīstamajiem strupceļiem. Dialogs ar savu bērnu neizdodas ne inteligēnti smalkjūtīgajai mammai gudri asprātīgajā Lienītes Osipovas tēlojumā, ne Baibas Vanagas dzīves daudzītājai, pārgurušajai pārmetējai, klusētājai un vīndzērājammamam. Abas svaids nevienādā cīņā starp sava bērna reakcijām – "Runā ar mani" un "Liec mani mierā!".

Ja man būtu bērni pusaudži, pēc izrādes gribētos viņus sasēgt ar mīkstu segu un uzvārīt kakao. Netirdot, nepamācot un neuztraucoties. Laikam naivi. Visticamāk, durvis nemaz neatvērtos, varētu ar visu savu kakao iet bekot. Un, protams, paliek arī jautājums, kurš uzvārīs kakao vecākiem. Vai viņi bezgalīgi var būt stiprākie, gudrākie, pacietīgākie, pretimnākošākie? Izrādes lielākā vērtība ir spēja nebūt neviena pusē. Savas empātijas spējas skatītājam ir taisnīgi jāsadala tieši uz pusēm.

Trauslais ledus

Izrāžu, ko skatīties tiem, kuri vairs nav ne *Trīs sivēntiņu*, ne *Pelnrušķītes*, ne daudz avangardiskākās un nešpetnākās *Kakas un pavasara* publika, nosacīti vecumā no divpadsmit līdz septiņpadsmit, Latvijas teātrī vienmēr ir trūcis. Tāda tradīcija.

Ar bērnu izrādēm veicas pavisam labi, ir gan pasaules izzināšana, gan mīļums, gan dzīvesprieks, ne gluži tā – ar izrādēm pusaudžiem. Vai jums nešķiet, ka latviešu valodā jau pats vārds skan diezgan nelāgi? Pus-audži. Nu tādi – ne šis, ne tas, tādi, ar kuriem īsti nezina, ko iesākt un kā sarunāties.

Par spīti mulsumam, kā runāt ar pusaudzi nepamācot, bet arī nepielienot, laiku pa laikam ir tapuši ļoti veiksmīgi paraugi. Īpaši jāizceļ Jura Rijnieka ieguldījums, sākot no Jaunā Rīgas teātra studijas diplomdarba izrādes *Pavasara atmoda* 1994. gadā, kurā augoša cilvēka novilkta ādas stāvoklis tika atainots smeldzīgi poētiski. Starp citu, brīžiem, skatoties Dāvida Džovanzanas izrādi, rodas ķecerīga doma un jautājums – varbūt Franka Vēdekinda vientulības, seksualitātes un poēzijas pilnais iniciācijas stāsts būtu bijis pat piemērotāks nekā Šekspīra *Romeo un Džuljeta*, no kuras režisors atstājis tikai dažus notikumu mezgla punktus, piemēram, balli (izrādē – Helovīna ballīte skolā, kurā Romeo un Džuljeta – Romāns un Džuljeta – pirmo reizi ierauga viens otru). Veiksmīgi ar pusaudžiem teātrī sarunājušies arī Ivars Lūsis (*Bērniņi*), Gaļina Poliščuka (*Romeo un Džuljeta*), Mārtiņš Eihe (*Kauja pie Knipskas*), Viesturs Roziņš (*Dērbijas vergi*) u. c.

Nelielajā vēsturiskajā atskatā īpaši jāizceļ Ansela Kaugera luga *Artis klusē, Alise klusē* Laura Gundara režijā 2005. gadā, kas piedzīvoja sevišķi veiksmīgu skatuves mūžu – trīs sezonas pusaudžu auditorijai domātai izrādei ir ļoti daudz. Ansels Kaugers saņēma Lielo literatūras balvu par gada ievērojamāko devumu latviešu dramaturģijā (žēl, ka viņa balss šobrīd teātrī vairs nav dzirdama), abi aktieri Ance Priede un Miķelis Žideļūns, kurš jaunajā Džovanzanas izrādē ir Romāns, tika nominēti par spilgtāko debiju. Noteikti jāpiemin arī iestudējums *Minga rēgi* (2013), kas, līdzīgi kā *Artis klusē, Alise klusē* (Rūdolfa Minga scenārija pārlikums teātrī Laura Gundara režijā), tika spēlēts klubā *Depo*. Bet tas bija sen. Tagad jāskatās *Romeo un Džuljeta* Leļļu teātrī un, protams, arī *Savādais atgadījums ar suni naktī* Nacionālajā teātrī ar Kārli Krūmiņu galvenajā lomā. Viņš *Romeo un Džuljetā* kā režisora asistents ir bijis delikāts starpnieks starp skolu jauniešiem un izrādi. Izrādē tiek izmantoti dokumentāli teksti. Var tikai minēt, kā panākta tik augsta uzticēšanās pakāpe.

Ekspressionisms apātijā

Izrāde sākas ar mūzikas stundu. Mušas un lampas it kā nesīc, bet skolēnu bezcerīgi garlaikotās pozas liek to dzirdēt. Slava tam, kurš izgudrojis hūdiņu! Kapuce – pusaudža labākais draugs. Ģirta Šoļa skolotājs arī jau diezgan lielā nolemtībā mēģina ieinteresēt dažādās *Romeo un Džuljetas* interpretācijās. Nu lai Prokofjevs pats tiek galā – neinteresē viņus tas Džuljetas mīlas motīvs! Sagurusī kompānija mazliet pamostas un sāk sevi izklaidēt ar nelielu paņirgāšanos un provokācijas bumbiņu pamētāšanu, līdz skolotājs uzdod pavisam nopietnu uzdevumu – uzrakstīt, vai viņi kāda dēļ varētu atņemt sev dzīvību.

No Šekspīra režisors ir paņēmis konfliktu un spriedzi, pielāgojot to mūsdienu sabiedrībai un realitātei. Galvenais patoss likts uz to, cik mokoši ir izveidot kontaktu – vispirms jau pašam ar sevi, ar pasauli, kur nu vēl ar draugiem un vecākiem. Dramaturģijas īsti pat nav, bet tas šoreiz nav trūkums, drīzāk skatītājs tiek izvadāts pa ļoti precīzām situāciju – sajūtu – "stacijām". Ar šādu metodi, protams, ir liels risks atdurties pret klišejām. Manuprāt, tā nenotiek.

Džovanzana veido iespaidīgu kontrastu starp pusaudžu ārējo čaulu – uzsvērto apātiju un flegmatismu – un versmaino ekspresionismu, kas plosās iekšējās pasaules pārdzīvojumos. Šeit milzīgu lomu spēlē mākslinieces Austras Hauks sadarbība ar asistentēm Vitu Radziņu (kostīmi), Līgu Zepu (scenogrāfija) un Paulīni Kalniņu (video) un muzikālā noformējuma autoriem Tomu un Otto Auniņiem. Video izrādēs bieži tiek izmantots galēji formāli, šeit tā ir mērķtiecīga tēlainība, kas poētiskā veidā palīdz atrisināt visai riskantas naturālistiskas un fizioloģiskas norises. Video palīdz gan iezīmēt reālo darbības vidi – staciju, sliedes, skolas klasi, dzīvokli, jumtu –, gan plūstoši pāraug par telefona multivīdi vai Romāna un Džuljetas domu un dvēseles izplatījumu. Varbūt nedaudz pietrūkst psiholoģisku nianšu un dramaturģiska kāpinājuma tieši viņu attiecībās, tomēr Miķelis Žideļūns, un jo īpaši Dana Avotiņa-Lāce Džuljetas lomā, režisora dotajos apstākļos darbojas pārlicinoši. Jautājums, vai ticēt, ka XXI gadsimtā ir iespējama tāda naiva, drīzāk tīra meitene, kurai pirmās mēnešreizes liek apjukumā nogrūt pār galvu debesīm (video tēlainības spēks), – katra paša ziņā. Jā, laiks brīžiem ir cinisks un viszinīgs. Seksualitātes mokas un eksperimenti, vardarbība, izsmiešana internetā – Džovanzana nesaudzē skatītāju ilūzijas, ka tas viņu bērnus neskar. Pusaudži "spēlē" ne tikai baiso Zilo vali, bet arī klarneti un mežragu. Netīri tas liekas tikai skolotājam.

Beigās tik tikko saredzami paraustītie pleci uz skolotāja piedāvājumu palīdzēt mainīt skolu un parunāt ar vecākiem šķiet kaut kas ļoti cerīgs. Varbūt tomēr pieaugušajiem ir jāspēj bezgalīgi būt stiprākajiem, gudrākajiem, pacietīgākajiem, pretimnākošākajiem?...

Romeo un Džuljeta

Leļļu teātris 18. maijā, 14. jūnijā

www.lelluteatris.lv

Ieteikt

SEKO MUMS

Seko līdz portāla Diena.lv jaunākajām ziņām arī sociālajos tīklos!

ZIŅAS E-PASTĀ

Saņem Diena.lv aktuālās ziņas e-pastā!

E-pasta adrese

PIERAKSTĪTIES

**Aprobežosimies ar
maksimumu** © DIENA

Divu veidu novatorisms
© DIENA

Ērģeles Jūrmalas smiltīs
© DIENA (1)

**Meklējiet vīrieti jeb
Francūzis mīl Rīgu** © DIENA

► **Vairāk** LAIKRAKSTA DIENA PUBLIKĀCIJAS

■ AKTUĀLI

**Andra Zeibota stāstu
krājuma recenzija. Krāšņi
drudža murgi**
Šodien, 11:05

Savstarpēja nepretošanās
Šodien, 11:16

■ ZIŅAS

**KDi iesaka: Asprātīgais
trubadūrs** © DIENA

**Muzeju naktī
apmeklētājiem būs atvērta
Rīgas pils restaurētā un
renovētā priekšpils daļa**

**Muzeju naktī A. Čaka
memoriālajā dzīvoklī notiks
izstāde par tramvajiem un
koncerts**

**Raiņa un Aspazijas muzejs
saņēms Speciālo atzinību
Eiropas Muzeju gada balvas
konkursā**

► **Vairāk** ZIŅAS

■ MŪZIKA

Gogols mogols bordelī
© DIENA

**Baltijas muzikālo sezonu
fonds izveidojis
māksliniecisko padomi (2)**

**Latvijas Radio koris
ieskaņo albumu *Paradisus
vocis* ar Andreja Selicka
mūziku**

**Skaņu mežā uzstāsies
grupas *Sonic Youth* līderis
Tērstons Mūrs**

► **Vairāk** MŪZIKA

■ MĀKSLA

Savstarpēja nepretošanās
© DIENA

**Arhitekts Austris Mailītis
iekļauts prestižajā *Europe
40 under 40* sarakstā**

**No nesaprašanas līdz
bailīgai tieksmei izzināt**

© DIENA

**Māksliniece, dzejniece,
šamane, dejotāja. Džoana
Džonasa ievilina savā mītu
pasaulē** © DIENA

► **Vairāk** MĀKSLA

■ TEĀTRIS

**Skats uz Čehovu no
pozitīvisma pozīcijas**

© DIENA (1)

**FOTO: *Balta vārna melnā
krāsā* Dailes teātrī**

**Ceļojums seksā un mazliet
arī mīlestībā** © DIENA

**FOTO: Izrāde *Ivanovs!*
Dailes teātrī**

► **Vairāk** TEĀTRIS

■ LITERATŪRA

**Iznākusi komiksu grāmata
par introvertu latviešu
rakstnieku *Life of I.***

**RMM atzīmēs Valsts
valodas dienu ar Dzintara
Soduma arhīva saņemšanu
un izstādi**

Dzintara Soduma balva literatūrā šogad piešķirta Silvijai Bricei un Mārtiņam Zvīdriņam (2)

Latvijas Literatūras gada balvas saņem Daina Sirmā un Inga Ābele

► **Vairāk** LITERATŪRA

■ KINO/TV

Japāņu klasika filmas varoņi nozog žūrijas sirdis

© DIENA

Kannu kinofestivāla *Zelta palmas zaru* saņem japāņu režisora Hirokadzu Koreedas filma *Veikalu zagļi/Shoplifters* (1)

Ināras Kolmanes filma *Dubultā dzīve. Sekss un PSRS* piedzīvojusi Krievijas pirmizrādi

Ditas Rietumas kino izlase: 17. V - 24. V

► **Vairāk** KINO/TV

■ EKSPERTI/BLOGERI

Siera kūka un Oda priekam
© DIENA

Mēs visi kā ceriņi © DIENA

Dzīvība ir stipra © DIENA

Sirds dinamīts © DIENA

► **Vairāk** EKSPERTI/BLOGERI

■ INTERVIJAS

Intervija ar literatūrzinātnieci Gundegu Grīnumu. Arī zinātne var būt atkarība © DIENA (1)

Intervija ar franču kinorežisoru Anjēzi Vardu. Laimes siltumnīca © DIENA (1)

Intervija ar aktrisi Elīnu Vāni. Baladīna iet avenēs © DIENA (7)

Intervija ar franču dziedātāju Stefanu Degū. Ceļojums uz elli. Kāpēc ne? © DIENA (1)

► **Vairāk** INTERVIJAS

■ RECENZIJAS

Andra Zeibota stāstu krājuma recenzija. Krāšņi drudža murgi © DIENA

Dejas izrādes *Kvēldiegs* recenzija. Vīrietis prot ieskrūvēt spuldzīti © DIENA

Marisa Jansona un Bavārijas Radio simfoniskā orķestra koncerta recenzija. Maestro jaunības eliksīrs (1)

Ingas Gailes dzejas krājuma recenzija. Cilvēciņi galvā mācās runāt © DIENA

► **Vairāk** RECENZIJAS

■ GRĀMATAS

Klajā nāk grāmata par kinorežisoru Rolandu Kalniņu

Hanss Ulrihs Obrists. *Kūrēšanas veidi*

Vairs nekad neļaut durvīm aizcirsties © DIENA (2)

Londonas grāmatu tirgus dienasgrāmata © DIENA (10)

► **Vairāk** GRĀMATAS

■ KONKURSI

**Noslēdzies *Diena.lv*
konkurss: Divi veiksminieki
saņems ielūgumus uz
Gabijas Moreno koncertu
Cēsīs** © DIENA

Papildināts 11:56

**Noslēdzies *Diena.lv*
konkurss: Divi veiksminieki
saņems ielūgumus uz
Gabijas Moreno koncertu**

Papildināts 08:54

**Noslēdzies *Diena.lv*
konkurss par ielūgumiem
uz koncertu *Džonatans
Hārvijs un latvieši Lielajā
ģildē*** © DIENA

Papildināts 14:39

**Noslēdzies *Diena.lv*
konkurss par ielūgumiem
uz Tigrana Mansurjana
Rekviēmu 1. martā**

© DIENA (1)

Papildināts 11:08

► **Vairāk** KONKURSI

■ CEĻOJUMI

***Hunter - Pashkevich - Di
Benedetto Wind Collective*
koncerts**

Zilo debesu karaliste
© DIENA

Ainava ar sekunžu rādītāju
© DIENA

Izraēlas gardākais kumoss
© DIENA (6)

► **Vairāk** CEĻOJUMI

■ KD AFIŠA

**Izstāde *Retumi Andreja
Upīša mājas bibliotēkā***

**Aleksandras Šļahovas
jubilejas izstāde**

**Jāņa Purcena
personālizstāde *Celiņš***

**Emīls Dārziņš. Tenors Juris
Vizbulis. Solokonzerts
*Rezignācija***

► **Vairāk** **KD AFIŠA**

■ **DEJA**

**Jūnijā Rīgā notiks
starptautiskais laikmetīgās
dejas festivāls *Laiks dejot***

**Vecāku pludmalē izrādīs
dejas izradi *No zobena
saule lēca***

**4. maijā aicina uz deju
lieluzvedumu *Vēstījums
rakstos***

**Jūnijā Rīgā notiks IV
Starptautiskais Baltijas
baleta konkurss**

► **Vairāk** **DEJA**

puķes

Sushi piegāde

Lån utan UC

ziedu piegāde
divās stundās

ziedu piegāde

ABONĒŠANA
E-AVĪZE
ZIŅAS E-PASTĀ
KONTAKTI

HOROSKOPI
DRAUGA KARTE
REKLĀMA

© 2016 Dienas Mediji
Lietošanas noteikumi
Izstrādāts: codeart.lv

Andrejostas iela 23, Rīga, LV-1045
portals@dienasmediji.lv
Tālrunis: 67483385